

ESTER NAOMI PERQUIN

“De wereld wordt er niet leuker op met al het egoïsme. Een uurtje begraafplaats is dan heel goed om te beseffen wat een liefde er ook is.”

Door haar zwangerschap leek het even dat een afspraak niet zou lukken. Toch voelde dichteres en schrijfster Ester Naomi Perquin (1980) zich gelukkig fit genoeg om tijdens een wandeling over een winters Crooswijk in Rotterdam te vertellen over haar begraafplaatsgevoel. Troost blijkt daarin belangrijk: “Je ziet op een begraafplaats dat bijna iedereen van iemand gehouden heeft, dat vrijwel iedereen wel door iemand gemist wordt. Als je dan doemgedachten hebt over de wereld – die er niet leuker op wordt met al het egoïsme – dan is een uurtje begraafplaats heel goed om te beseffen wat een liefde er ook is.”

“Ik ga altijd even langs het kinderhoekje, misschien opmerkelijk omdat veel mensen het vermijden. Ik begrijp nooit dat mensen na de dood van een kind kunnen opstaan, door kunnen leven. Ik verwacht nu mijn derde kind en denk, het is onmogelijk dat je doorleeft als je kind doodgaat. Misschien ga ik er daarom wel heen, omdat je hier ziet: die mensen lopen nog, ze ademen en bewegen, ze maken het graf schoon en zetten er plantjes bij. Al die gemiste tijd die in de monumenten is gegoten.”

“Crooswijk vind ik een erg mooie begraafplaats, ik kom er zeker een keer per maand en ontdek nog steeds nieuwe dingen. Ik ga ook vaak naar Kovelswade in Utrecht, daar heeft mijn vader gelegen. Ik was zeven toen hij stierf en hij vierendertig. Dat is absurd. Tegen de tijd dat ik oud genoeg was om zelfstandig zijn graf te bezoeken, was het door geldgebrek geruimd en dat is nog steeds een pijnpunt. Zo’n plek kan van zoveel waarde zijn voor kinderen, ook in de toekomst. Het recht op je vader verjaart niet. Ik ben nu op zoek naar een foto van zijn graf, misschien dat die ooit gemaakt is. En ik heb een naamplaatje laten maken waarop ook de namen staan van zijn kinderen, dat hangt nu op Kovelswade. Als ik er ben, zeg ik even zijn naam hardop en raak het aan.”

“Doordat ik opgroeide met de dood, is het voor mij heel normaal geworden om te denken, als

iemand bijvoorbeeld te laat thuis komt: ‘die zal wel dood zijn’. Mijn moeder, die als dertiger achterbleef met vier jonge kinderen, besloot ons te leren dat we nergens meer op moesten rekenen. Het vanzelfsprekende idee dat iedereen om je heen blijft leven, heb ik dus nooit gehad. Juist omdat ik zo gewend ben aan die gedachte, weegt het – gelukkig – niet zo zwaar voor mij. Ik denk juist vaak het andere: ‘dat maak ik toch maar mooi allemaal mee’. Ik vond het eerst wel beklemmend om moeder te worden en dacht: ik mag nu niet meer doodgaan. Ik was ook bang een overbezorgde plakmoeder te worden, zo’n stuk kleeffolie.”

“Het bezoeken van begraafplaatsen was voor mij ook een soort zoektocht. Omdat ik geen graf had om te bezoeken, wilde ik zien hoe andere mensen dat deden. Als je zelf niet goed weet waar je heen moet met je verdriet, dan is een begraafplaats daar heel goed in. Een graf verleent je een vorm voor een vrij vormeloos gevoel, en een begraafplaats geeft vorm en richting aan je beweging. Je loopt over de paden en dan kun je misschien wel een beetje verdwalen, maar je komt, net als in de IKEA, vanzelf weer op het hoofdpad terecht. Bovendien zijn het vaak heel mooie plekken, het is er stil, mensen zijn stil, waar vind je dat nu nog? Ik zou het heel treurig vinden als begraafplaatsen verdwijnen, want het is de enige plek waarop wij nog worden geconfronteerd met de dood, ook al is het op een aangeharkte en bedekte manier – we zien hier niet de lelijkheid van de dood, het reutelen, rochelen en leeglopen. Ik vind het belangrijk dat er een plek is, waar het specifiek gaat over wat ontbreekt.”